

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Aleny Prieцelovej a členov senátu JUDr. Juraja Semana, JUDr. Anny Markovej, JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Petra Dukesa, v právnej veci žalobcu: **F.**, v zast. advokátom JUDr. M., proti žalovanému: **JUDr. E.**, v zast. JUDr. L. **o zaplataenie 3 228,51 Eur (97 262,-- Sk) s príslušenstvom a o zaplataenie 6 564,16 Eur (197 752,-- Sk) s príslušenstvom**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. decembra 2007 č. k.4 Obo 290/2006, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorý zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, **m e n í** tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. marca 2006 č. k. 9 Cbi 53/05-151 **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu trovy konania v sume 1791,24 Eur.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k.9 Cbi 53/05-151 zo dňa 30. 03. 2006 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 91 262,-- Sk so 17,6% úrokom z omeškania p. a.

od 21. 11. 2001 a sumu 197 752,- Sk so 17,6% úrokom z omeškania p. a. od 21. 11. 2001 do zaplataenia do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia.

V odôvodnení sa konštatuje, že uznesením č. k. 9 Cbi 53/05-120 zo dňa 15. 07. 2005 na základe návrhu žalobcu pripustil zmenu účastníka na strane žalobcu. Súhlasil, aby z konania vystúpil žalobca JUDr. E., správkyňa konkurznej podstaty úpadcu Z. a aby na jeho miesto vstúpila spoločnosť F.. Súd pokračoval v konaní s takto označeným žalobcom.

Krajský súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalovaný v rámci exekučného konania vedeného pod č. k. Ex 132/97 a na Okresnom súde v Nových Zámkoch vedené pod zn. Er 294/97, vykonával exekúciu na majetok úpadcu, ktorého správcom konkurznej podstaty bol v čase podania žaloby žalobca.

V období pred vyhlásením konkurzu bola žalovaným odpredaná nehnuteľnosť úpadcu za sumu 1 000 000,- Sk. Konajúci súd príklep udelený exekútorom schválil. Uznesením zo dňa 17. 04. 2000 súd neschválil rozvrh výťažku a žalovaný následne do vyhlásenia konkurzu nový návrh na schválenie rozvrhu výťažku nepodal.

Žalovaný v rámci exekučného konania vedeného pod č. k. Ex 66/96 a na Okresnom súde v Nových Zámkoch vedené pod zn. Er 24/96, vykonával ďalšiu exekúciu na majetok úpadcu, ktorého správcom konkurznej podstaty bol v čase podania žaloby taktiež pôvodný žalobca. Žalovaný odpredal nehnuteľnosť úpadcu za sumu 378 903,- Sk. Konajúci súd príklep udelený exekútorom schválil, avšak do vyhlásenia konkurzu žalovaný návrh na schválenie rozvrhu výťažku nepodal.

S poukazom na ust. § 165 ods. 1 Exekučného zákona, žalovaný v obidvoch prípadoch nebol oprávnený z výťažku exekúcie nikoho uspokojovať.

Konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený Krajským súdom v Bratislave uznesením č. k. 3K 79/95 zo dňa 19. 10. 2001.

Podľa ust. § 14 ods. 1 písm. e/ ZKV sa výťažok exekúcie stal súčasťou konkurznej podstaty, preto žalobca listami zo dňa 20. 01. 2000 a 26. 11. 2001 vyzval odporcu na poukázanie zostávajúcej časti istiny a príslušenstva, nakoľko zo sumy 1 000 000,- Sk zaplatil celkom sumu 963 789,- Sk. pričom zostatok, t. j. 97 262,- Sk žalovaný ku dňu podania žaloby nevydal. Z ďalšej sumy 378 903,- Sk s príslušenstvom, ktorá bola výťažkom nasledujúcej exekúcie a ktorá patrila do podstaty, žalovaný žalobcovi zaplatil dňa

06. 12. 2001 čiastku 213 578,30 Sk, pričom zostatok, t. j. 197 752,-- Sk taktiež nevydal, keďže sa jedná o trovy exekučného konania.

V zmysle ust. § 14 ods. 1 písm. e/ a d/ ZKV bolo povinnosťou žalovaného vydať správcovi konkurznej podstaty celý výtťažok exekúcie. V ďalšom mal exekútor postupovať podľa príslušných ustanovení ZKV.

Súd zároveň priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 17,6% ročne za omeškanie so splnením peňažného záväzku.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal žalovaný odvolanie a navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že súdny exekútor má právo na dva nároky pri výkone exekúcie, a to odmenu a trovy, s ktorým faktom sa konajúci súd nezaoberal. Podľa jeho názoru za výtťažok, ktorý je exekútor povinný vydať do podstaty, nie je možné považovať odmenu exekútora, ako ani náklady spojené s exekúciou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací prejednal vec s odkazom na ustanovenie § 212 ods. 1, § 214 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 101 ods. 2 O. s. p. a podľa ust. § 220 O. s. p. napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

Odvolací súd sa vysloveným právnym názorom prvostupňového súdu, že bolo povinnosťou žalovaného vydať správcovi konkurznej podstaty celý výtťažok z vykonanej exekúcie, plne stotožnil a táto povinnosť z ustanovenia § 14 ods. 1 písmeno e/ ZKV je nesporná.

Odvolací súd však nie je toho názoru, že táto povinnosť pre žalovaného vyplýva aj voči inému subjektu ako správcovi konkurznej podstaty. Ide o špecifické ustanovenie podľa zákona o konkurze a vyrovnaní, ktoré zakotvuje povinnosť vydať výtťažok speňaženého dlžníkovho majetku správcovi konkurznej podstaty za účelom zabezpečenia pomerného uspokojenia ostatných veriteľov.

Trovy konania v exekučnom konaní sú pohľadávkou proti podstate voči správcovi konkurznej podstaty, ale nie sú pohľadávkou správcu konkurznej podstaty, ktorú by mohol postúpiť na postupníka.

Zo žiadneho právneho ustanovenia nie je zrejmé, že správca konkurznej podstaty by mal mať právo obchodovať s konkurznou podstatou a tobôž s trovami exekučného konania, ktoré nie sú jeho pohľadávkou, ale pohľadávkou proti podstate toho, kto výtťažok z predaja spolu s trovami exekučného konania vydal. Ide o nárok na vydanie do podstaty, ale nie

o právo na zaplatenie. V danom prípade žalovaný nemal dlh voči správcovi konkurznej podstaty, iba povinnosť vydať výt'azok spolu s jeho trovami.

Je pravdou, že žalovaný pochybil, keď trovy exekučného konania spolu s výt'azkom z predaja majetku úpadcu správcovi konkurznej podstaty nevydal, ale toto pochybenie nemá za následok, že by bol povinný jeho dôvodne vynaložené trovy exekučného konania platiť inému subjektu – postupníkovi, ako správcovi konkurznej podstaty. Preto napadnutý rozsudok zmenil a žalobu zamietol.

Proti rozsudku podal žalobca dovolanie s odôvodnením, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

V zmysle § 31 ods. 1 písm. f/ ZKV pohľadávky proti podstate (v danom prípade pohľadávka exekútora – žalovaného trovy exekučného konania) možno uspokojiť kedykoľvek v priebehu konkurzného konania. I napriek osobitnému postaveniu žalovaného je tiež povinný si prihlásiť svoju pohľadávku v konkurze.

Vyhlásením konkurzu už exekútor nemá možnosť si pohľadávku uspokojiť v exekučnom konaní podľa § 200 ods. 2 Exekučného poriadku. Jeho pohľadávka nadobúda charakter pohľadávky konkurznej, ktorú si musí exekútor prihlásiť v konkurze.

Exekútor bol povinný vydať správcovi konkurznej podstaty celý nerozdelený výt'azok, vrátane trov exekúcie (§ 14 ods.1 písm. e/ ZKV). Nakoľko žalovaný nevydal celý výt'azok správcovi konkurznej podstaty spôsobom stanoveným zákonom, vznikla tak v nevyplatennej časti pohľadávka voči odporcovi, zaplatenie ktorej správca konkurznej podstaty začal vymáhať podaním žaloby o zaplatenie zvyšnej časti výt'azku, ktorá zodpovedala výške trov exekučného konania s príslušenstvom na súde.

Správca je povinný pohľadávky uplatňovať na súde a vymáhať. Ťažko vymáhateľné pohľadávky (§ 27 ods. 3 ZKV) správca môže odplatne previesť. Prevod pohľadávok je upravený v § 524 až § 530 OZ ako odplatný alebo bezodplatný. Správca môže pohľadávky prevádzať len odplatne, inak by nešlo o ich speňažovanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa k speňažovaniu majetku, patriaceho do konkurznej podstaty a k možnému postúpeniu pohľadávok správcovi konkurznej podstaty vyjadril v uznesení z 15. mája 2002 sp. zn. 4 Obo 51/2002.

Pohľadávky, ktoré dlžník dobrovoľne neuspokojil, je možné speňažiť ich uplatnením v sporovom konaní a následným vymožením v konaní o výkon rozhodnutia alebo v exekučnom konaní. Uspokojenie pohľadávky možno dosiahnuť v konkurznom konaní a pohľadávku možno speňažiť aj jej odplatným postúpením v zmysle ust. § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žiadne ustanovenie zákona nebráni správcovi konkurznej podstaty predávať pohľadávku, ktorá mu vznikla voči exekútorovi v zmysle § 14 ods. 1 písm. e/ ZKV.

Preto navrhuje, aby dovolací súd zrušil rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. decembra 2007, sp. zn. 4 Obo 290/2006 a vrátil vec tomuto súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že dovolanie, ktoré podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že dovolanie je opodstatnené.

Z obsahu spisu je nesporné, že žalovaný v exekučnom konaní speňažil časť majetku úpadcu – P., ale skôr, než vydal výťažok oprávneným, na majetok povinného bol vyhlásený konkurz (dňa 19. 10. 2001 sp. zn. 3K 79/95), preto výťažok v zmysle ustanovenia § 14 ods. 1 písm. e/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len ZKV) sa stal súčasťou konkurznej podstaty.

Žalovaný na opakované výzvy žalobcu poukázal v prospech konkurznej podstaty časť výťažku vo výške 902 738,-- Sk dňa 21. 11. 2001, sumu 61 051,-- Sk dňa 06. 12. 2001 a dňa 06. 12. 2001 sumu 213 578,30 Sk. Časť výťažku vo výške ním vyčíslených trov exekúcie, t. j. vo výške uplatnenej pohľadávky v sume 295 014,-- Sk si ponechal tvrdiac, že táto časť výťažku nepatrí do podstaty.

Dovolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, ako aj odvolacieho súdu, že s poukazom na ustanovenie § 14 ods. 1 písm. e/ zákona o konkurze a vyrovnaní, súčasťou podstaty sa stal celý výťažok, vrátane trov exekúcie s tým, že tieto trovy sa stali pohľadávkou žalovaného proti podstate, ktorú si však žalovaný musí uplatňovať v rámci konkurzného konania (§ 31 ods. 1 písm. f / ZKV).

Nakoľko žalovaný – súdny exekútor konal contra legem, správca konkurznej podstaty – pôvodný žalobca sa oprávnene domáhal predmetnou žalobu vydania celého peňažného výťažku z exekúcie, ktorý patrí do konkurznej podstaty úpadcu.

Medzi pôvodným žalobcom a žalovaným vznikol záväzkový (obligačný) právny vzťah, z ktorého pre žalovaného ako dlžníka vznikla povinnosť splniť peňažný záväzok veriteľovi - správcovi .

Vyhlásením konkurzu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty, ako aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty, prechádzajú na správcu (§ 14 ods. 1 písm. a/ ZKV). Správca konkurznej podstaty je povinný v konkurznom konaní postupovať v súlade so zákonom a s odbornou starostlivosťou s cieľom dosiahnuť pomerné uspokojenie veriteľov (§ 2 ods. 1 a § 8 ods. 2 ZKV).

Pohľadávky úpadcu, ktoré dlžník dobrovoľne neuspokojil, je správca podstaty oprávnený uplatniť v sporovom konaní. Rovnako tak môže previesť - postúpiť úpadcovu vymáhateľnú pohľadávku v zmysle ust. § 524 ods.1 OZ.

V spornom prípade išlo o spôsobilý predmet postúpenia (postupiteľnú pohľadávku). Postúpenie pohľadávky podľa cit. ustanovenia zakladá nový záväzok len medzi postupníkom a postupcom. Obsah nového záväzku je prechod pohľadávky z majetku postupcu na majetok postupníka. Obsah pôvodného záväzku sa postúpením nemení a samotným uzavretím zmluvy o postúpení sa nemení ani postavenie dlžníka. Nemení sa nič na jeho povinnosti dlh splatiť.

Aktívna legitímácia obchodnej spoločnosti F. je založená na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 30. 06. 2004 (č. 1. 99), čo nesporne vyplýva aj z právoplatného uznesenia súdu prvého stupňa zo dňa 15. 07. 2005 sp. zn. 9 Cbi 53/05-20 .

Preto žalovanému vznikla povinnosť splniť dlh – vydať peňažný výťažok exekúcie v celosti postupníkovi. Postúpenie pohľadávky v priebehu konania nemá za následok zánik nároku žalovaného ako súdneho exekútora na jeho odmenu. Túto si však ako zložku trov exekúcie musí uplatniť v konkurznom konaní ako pohľadávku proti podstate. V prípade, keby tak neučinil, nemôže byť uspokojený v priebehu konkurzu. Uspokojenie pohľadávok v zmysle ust. § 31 ZKV záleží najmä na tom, či správca má dostatok finančných prostriedkov a uznáva prihlásené pohľadávky. V konečnom dôsledku môže nastať stav, keď nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, no nemusí to viesť k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie (m. m. I. US 37/09, I. US 348/09).

Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa v dôsledku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu – postupníka, je vecne nesprávne,

keďže vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Výška uplatnenej pohľadávky s príslušenstvom nebola medzi sporovými stranami sporná.

Dovolaací súd preto podľa § 243b ods. 2 O. s. p. rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

O trovách odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol pod § 243b ods. 5 v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.

Úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania za dva úkony právnej pomoci po 7 650,-- Sk + 2x paušálna náhrada výdavkov po 178,-- Sk + DPH, spolu 616,18 Eur (18 563,-- Sk), v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z.(účasť na pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 04. 12. 2007, 18. 12. 1007).

Úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov dovolacieho konania v sume 1 175,06 Eur (35 400,-- Sk), zaplatený súdny poplatok za podané dovolanie, t. j. v celkovej sume 1 791,24 Eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 28. januára 2010

JUDr. Alena Prieceľová, v. r.
predsedníčka senátu